

ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΜΕΤΑ ΒΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΑΡΟΜΗ

ΕΚΑΤΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΠΡΟΠΑΡΩΤΕΑ

ΤΙΜΑΤΑΙ

•Εν Ἑλλάδι... Δρ/ν. 3.—ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ
•Εν τῇ ἄλλοδαπῇ... 3,50.

Λεπτιών... 15
261—Γρασιών 6δ. Ἑρμοῦ—264

Ἡ μεταβολὴ εἶναι γεγραμμένη ἐπὶ πάντος μέρους τοῦ ἀνθρωπίνου βίου. Ἡ μεταβολὴ αὐτὴ εἶναι τῆς μᾶλλον ἀντιφατικῆς καὶ καταπληκτικῆς φύσεως, ἧς δὲ ἔχομεν καθ' ἑκάστην παραδείγματα. Ὁ ἀνθρώπος, ὁ γεννηθεὶς ἐν πενία ἀποθνήσκει ἐν κατοχῇ τῶν ἀγρῶν ἐφ' ὧν κατὰ τὴν νεαρὰν ἡλικίαν ἐκέρδιαινε τὰ πρὸς τὸ ζῆν. διὰ τοῦ ὑδρώτος τοῦ προσώπου του. Ὁ κληρονομικὸς κυριὸς ἀπειρῶν γαιῶν ζῆ, ὅπως τὰς βλέπει, ὡς διαλυομένας ὀπτασίας, ἀφανιζομένας ἐκώπιον τῶν ὀφθαλμῶν του, ἐκπατρίζεται δὲ ὅπως τελευτήσῃ τὸν βίον αὐτοῦ ἰσως ἐν ἀσωτεία καὶ κραυπάλῃ. Ὁ ἐπιμελής καὶ εὐπορὸς ἐμπόρος, ὅστις περιέμενε δύναν βίου ἡρεμὸν καὶ καθαρὰν, βλέπει τὸ χρῆμα τῆς φιλοπονίας του κατασυντριβόμενον ἀπέναντι ἐμπορικῆς τινος σάλου. ἀντὶ δὲ ἡ ἀπολαύσῃ τοῦ καρποῦ τῶν πόνων του, πρέπει νὰ τελειώσῃ τὰς ἡμέρας του συντέλων ἰσως νὰ πλουτίσῃ ἐκείνους παρ' ὧν κατέστράφη. Ὁ πατὴρ ἀγαθῆς οἰκογενείας, ἐφ' ἧς ἐδαπάνησε χρόνον καὶ ἐργασίαν καὶ χρῆμα—ἢ προσεδόκα ἐν τῇ ματαιοφροσύνῃ του νὰ γίνῃ ὁ εἰδωτῆς ἐν δόξου οἴκου, καὶ νὰ μεταδώσῃ εἰς ἀπώτερας γενεὰς τὰ ὄνυματα καὶ τὰς ἀρετὰς τῆς προγονικῆς ἀρχαιότητος, ζῆ ὅπως φέρῃ ἐν ἑαστρον τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς τὸν τάφον. Ἰσαυτὰ εἶναι τινὰ ἐκ τῶν παραδειγμάτων τῶν περιπετειῶν τοῦ βίου.

Ἀλλὰ διὰ τὸν χριστιανὸν δὲν εἶναι μόνον σκέπη ὁ ἀστεροεὶς οὐρανός, ἀλλὰ τὸ λαμπρὸν κυανοῦν τόξον τοῦ παραδείσου, ἐνθα ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης ἀείποτε λάμπει. Ἐνθα ὁ λαμ-

πρὸς καὶ πρωϊνὸς ἀστὴρ πάντοτε σπύλβει, κατὸν ὅποιον νέφη δὲν σκοτίζουσιν οὐδὲ τρικυμῖαι ταράττουσιν. Οὗτος ὀφείλει νὰ πράττῃ ἑπομένως συμφώνως πρὸς τὸ προσδοκώμενον παρ' αὐτοῦ ἀγαθόν.

Ἡ νῆσος Χίος

Ἡ νῆσος Χίος, ἡ τοσοῦτω σιληρῶς ἐπ' ἐσχάτων ὑπὸ τοῦ σεισμοῦ δοκιμασθεῖσα, εἶναι μία τῶν σημαντικωτέρων νήσων τοῦ Αἰγαίου Πελάγους κειμένη νη ΜΔ τῆς Σούρνης, ἧς ἀπέχει 20 μίλια, καὶ πρὸς βορρᾶν τῆς Λέσβου, ἐγγύτατα δὲ τῆς δυτικῆς παραλλίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, ἧς χωρίζεται διὰ στενωτάτου πορθμοῦ. Κατωκίθη τὸ πρῶτον ὑπὸ Πελασγῶν καὶ Καρῶν καὶ εἶτα ὑπὸ ἀποίκων ἐκ Κρήτης καὶ Εὐβοίας. Τὸ πάλαι ἐκαλεῖτο Ὀφιοῦσα, Πιτυοῦσα, Αἰθάλη, ἀλλ' ἀπὸ τῆς θῆς π. Χ. ἑκατόνταετηρίδος ἐπεκράτησε τὸ ὄνομα Χίος καὶ ὑπ' αὐτὸ ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν διαφόρων συγγραφέων καὶ ἱστορῶν. Ἀντιποιεῖτο τῆς δόξης ὅτι ἦν γενέτειρα τοῦ Ὀμήρου, εἶναι δὲ πατρίς τοῦ τραγικοῦ ποιητοῦ Ἴωνος, τοῦ ἱστορικοῦ Θεοπόμπου, τοῦ φιλοσόφου Μητροδώρου καὶ πολλῶν διακεκριμένων ἀνδρῶν. Ὡς ἐκ τῆς θεσῶς αὐτῆς ἡ Χίος ἐνωρὶς ἐκτίησαστο ἀξιόμαχον ναυτικὴν δύναμιν, ὅτε δὲ ὁ Ξέρξης ἐξεστράτευσεν κατὰ τῆς Ἑλλάδος, ἡ νῆσος αὕτη, φόβῳ συσχεθεῖσα, ἐχώρησεν αὐτῷ εἰκοσι τριήρεις. Ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι αἰσχρὰν ἤτταν τοῦ Μεγάλου Βασιλέως ἡ Χίος ἀποτινάχθη τὸν περσικὸν ζυγόν, συνεμάχησε τοῖς Ἀθηναίοις, οἷς καὶ διετέλει συμμαχοῦσα ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ. Μετὰ τὴν ἐν Αἰγῶς Πόταμοις καταστροφὴν ἡ Χίος ὑπέκυψεν εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ μετ' αὐτοὺς εἰς τοὺς Μακεδόνας, ὅτε δὲ ὁ Μέγας Ἀλέξανδρος ἐξεμέτρησε τὸ

ζην και οι στρατηγοί αφορίζον περι της κληρονομίας του άχανουδς κριτου, οπερ ειχε δημιουργήσει η μεγαλυνη του δαμιονίου ανεμου άνδρα, η Χιος, μετα πολλας περιπετειας, εκληρωθη τοις βασιλευσι της Περγάμου, παρ' των εκουθεντο δι' άρμοστου τηρουσα ουχ ηταν του ιδιους νόμου και θεμου. Οτε δε ο της Μακεδονίας βασιλευς Φιλιππος επολέμησε τοις Ρωμαίοις, η Χιος συνεμάχησεν αυτοις, αλλά βραδυτέρον κηρυχθείσα υπερ του Μηθριδατου, του δε βασιλέως τούτου του Πόντου τέλεον καταστραφέντος, προσητήθη ταίς Ρωμαϊκαίς κτήσεσιν, άπλη Ρωμαϊκή έπαρχία κατασταθείσα.

Επί των σταυροφορικων χρόνων η Χιος εκυριεύθη υπό των Γενουησιων, άλλ' ου μετα πολυ άνεκτήθη υπό των αυτοκρατόρων του Βυζαντίου, οτινες αυθις άπώλεσαν αυτήν πολιορκηθείσαν και κυριευθείσαν υπό των Βενετων, οτινες εκράτησαν αυτής μέχρι του 1694 οτε οριστικως κατέλαβον και άχρι τουδε κατέχουσιν αυτήν οι Τούρκοι. Επί της έθνικης εξέγερσεως του 1821, οτε η κραυγή της έλευθερίας διέδραμε σύμπασαν την Ανατολήν, η Χιος άπεπειράθη να αποτινάξη τον μισητόν ζυγόν, άλλ' αποτυχόντος του κινήματος, εξώρμησαν κατ' αυτής αι άγριαι όρδαι των βαρβάρων και την τέως εθανθούσαν νησον μετέβαλον εις κοιλάδα κλαυθμώνος. Έκατόν και τριάκοντα χιλιάδας κατοίκων ήρθιμει τότε η Χιος, δέν υπελείφθησαν δε μετα την καταστροφήν η 2 μόνον χιλιάδες. Πάντες οι λοιποι η διεπεράσθησαν εν στόματι μαχαιρας η εξηνδραποδίσθησαν. Ολίγοι κατόρθωσαν να διασωθώσι φεύγοντες την μάχαιραν του άπηνουδς δημιου! Τα γυναικόπαιδα κατά σωρούς έπωλούντο εν ταίς αγοραις της Κωνσταντινουπόλεως, Συμύνης και άλλων τουρκικων πόλεων. Η έρημίωσις ητο πλήρης και δεινή η καταστροφή!

Μετα την ανακήρυξιν της Ελλάδος ως βασιλείου και την εν τη Ανατολή επελθούσαν ήσυχίαν, πολλοι των την καταστροφήν διαφυγόντων Χίων επανέκαμψαν εις την έαυτων πατρίδα και δι' έπιμελείας συντόνου και φιλοπονίας άκαμάτου ήξαντο επαναρθούντες τας ζημίας και καταστροφάς. Κατά τους τελευταίους τούτους χρόνους η Χιος ην εύτυχης και εύδαίμων πλουτούσα ποικίλων προϊόντων και ναυτιλίας. Ο πληθυσμός αυτής άνήρχετο εις 65 χιλιάδας ψυχών, ην δε έδρα της Νομαρχίας του Οθωμανικου Αρχιπελάγους. Τα εκπαιδευτικά αυτής καθιδρύματα ήθσαν υπό πασαν εποψιν' το γυμνάσιον αυτής, άμιλλώμενον προς τα κάλλιστα των εν Ελλάδι, ην φωταυγής πυρός, δαφυλη διαχέων τα φώτα της έλληνικης γνώσεως και σοφίας εις την αντίπεραν Ασίαν. Συνελόντι αίαιον προοιωίζετο το μέλλον της νήσου η φιλοπονία των κατοίκων και η φιλοπατρία των άπανταχού γης διεσπαρμένων τέκνων αυτής προσεπάθουν να καταστήσωσι την Χιον

περιφανή έδραν του εν Μικρά Ασία πολιτισμού. Αλλ' άλλαι μόν βουλαι ανθρώπων, άλλα δε σεισμός ανέλευσεν.

Αποφασι και άπαισιος άνετειλεν η ημερα της 22 παρελθόντος Μαρτίου εν Χίω. Ολίγα δευτερόλεπτα ήρκεσαν να μεταβάλωσιν εις άμορφον σωρόν έρειπίων την τέως καλλιμορφον νησον, χιλιάδας ανθρωπίνων υπάρξεων να καταθάψωσιν υπό τα έρειπια και σύμπαντας τους κατοίκους να βυθίσωσιν εις άπόγνωσιν. Φοβερά όντως και φρικώδη τα άποτελέσματα του καταστρεπτικου στοιχείου! Ο εν Χίω σεισμός συνέχεται άναμφιδόλως τοις σεισμοίς, οτινες, ου προ πολλου δεινάς επήνεγκον καταστροφάς εν Άγραμ και Ισχία, καθίσταται δε δήλον ότι η άνατολική λεκάνη της Μεσογείου διέρχεται τας ήφαιστιώδεις εκείνας περιόδους, άς η γεωλογική έπιστήμη καλεί σεισμικάς. Η γνώσις περι της φύσεως και των αίτιων των υποχθονίων τούτων εκρήξεων δέν είναι εισέτι καλώς εξηκριθωμένη, ουχ ήττον δύο τινα φαίνονται βέβαια. Πρωτον ότι υπάρχουν θεσεις τινές επι της επιφανείας της γης, ενθα αι γήναι διακυμάνσεις συμβαίνουσι συχνότερον η άλλαχού και δεύτερον ότι, όταν επέρχονται αύται, δέν είναι μεμονωμένοι, αλλά κατά διάθεσιν τινα συνεχείς. Καθώς εν ταίς Δυτικαίς Ινδαίαις αι καταστροφαι προέρχονται εκ τρικυμιών ουτω ο σεισμός φαίνεται άνήκων ταίς χώραις του Ανατολικου Αρχιπελάγους και των παραλίων της Μεσογείου θαλάσσης. Ο σεισμός συνήθως εν Εύρώπη δέν επιφέρει μεγάλας καταστροφάς, οιας εν Περου και τω Ειρηνικω Ωκεανω ένθα χώραι μεγάλαι καταστρέφονται και άρδην καταβυθίζονται υπό του σεισμου, ουχ ήττον και ένταυθα πολλάκις εξεδήλωσε την καταστρεπτικήν αυτού ένεργειαν. Η Μικρά Ασία πολλάκις έδοκιμάσθη υπό του καταστρεπτικου στοιχείου, έκαστος δε δύναται να άναπολήση την πλήρη κατερείπωσιν δώδεκα μεγάλων πόλεων της Μικρασιατικής χώρας επί της βασιλείας του Τιβερίου, 17 μ. Χ. και 770 από κτίσεως Ρώμης, οτε αι Σάρδεις και ένδεκα γειννιάζουσαι πόλεις κατήδαφίσθησαν εν μιá στιγμή. Ο Τάκιτος αναφέρων περι του σεισμου τούτου λέγει ότι οι άνθρωποι ιστάμενοι εν ύπαιθρω κατεπίνοντο υπό των διάσταμένων γαιών και ότι όρη υπερμεγέθη κατεκάθησαν τα δε πρώην όμαλά εφάνησαν κατόπιν άπόκρημα και πύρ εξέλαμψεν. Δεινήν επίσης υπέστη καταστροφήν και μία των μεγάλων νήσων της Μικρασίας, η Λεσβος, τω 1867, οτε η πρωτεύουσα και πολλαι κώμαι κατέπεσαν εις έρειπια και χίλιοι άνθρωποι άπολέσθησαν.

Αλλά φοβερά και φρικώδη ην και η καταστροφή ην επί της δυσμοίρου Χίου επήνεγκεν ο της 22 Μαρτίου σεισμός. Εκ των 66 αυτής χωριών όλίγιστα διέφυγον την καταστροφήν' τα λοιπά

κατέπεσαν εις έρειπια. Πολλοι έτάφησαν υπό τα έρειπια, έτεροι άνορυχθέντες, έτάφησαν έντός τάφρων άλλοι έντός περιβολίων και τινες κείνται ίσως έτι άταφοι! Επειδή ουδεις κατάλογος ένταφιάσεων έτηρήθη η στατιστική είναι αδύνατος, φαίνεται όμως ότι νεκροι, πληγωμένοι η έλλείποντες υπερβαίνουσι τας 10 χιλιάδας ψυχών! Η καταστροφή είναι μεγάλη και φοβερά, αμφιβάλλομεν δε εάν ήδυνήθησαν ακριβώς να περιγραφώσιν άι άχρι τούδε δημοσιευθείσαι εκθέσεις. Αλλ', ως όρθως παρετήρητέ τις, η καταστροφή υπερβαίνει πασαν έννοιαν και είναι ανεπίδεκτος περιγραφής.

Εύτυχως ένώπιον του φοβερού τούτου δυστυχήματος ουδεμία φιλόανθρωπος καρδιά έμεινεν άνάληγτος Πάντες πάσης θρησκείας άνθρωποι κατενύγησαν μαθόντες την συμφοράν, εξ ης απέθανον μόν πολλοι, πλείστοι δε διατελούσι έρμαια όντες άπογνώσεως. Η εύσπλαγχνία δέν έμεινεν άδρανής άπέναντι της έρημίσεως ταύτης και ουδεμία γενναία καρδιά υπήρξε μη συντριβείσα εις το θέκμα των άτυχών Χίων, οτινες εν μιá στιγμή άπώλεσαν, ως ειπείν, και αυτό το έδαφος, το φίλτατον και πολυτιμώτερον τω άνθρωπω χρήμα. Αλλ' αι ανάγκαι των άτυχών κατοίκων εισι τόσοι πολλαί και μεγάλαι, ώστε άνευ γενναίας συνδρομής εκ μέρους των άπανταχού της γης φιλανθρώπων οι επιζήσαντες θα πάθωσι σκληρώς εκ των κακουχιών και ταλαιπωριών.

Η «Αθηναίς» ύψούσα την φωνήν αυτής επικαλείται εν όνόματι της φιλανθρωπίας και της Χριστιανικής αγάπης την εξακολούθησιν της γενναίας άρωγής των άπανταχού φιλανθρώπων, επιζητεί δε ότι η φωνή αυτής πρόθυμον εύρήσει ήχώ παρα πάσαις ταίς εύαισθητοίς καρδίαις.

Η ΕΡΥΘΡΑΙΑ ΧΕΡΣΟΝΗΣΟΣ

Εκτός της άτυχούς Χίου, ουχ ήττον έδοκιμάσθη υπό του σεισμου και η αντίπεραν αυτής Χερσονήσος κατά το πλείστον υπό Ελλήνων οικουμένη, Τρείς δε ιδίως της Βρυθρίας Χερσονήσου κωμοπόλεις έπαθον δεινοτάτην καταστροφήν και έρημίωσιν. Η Κρήνη η Τσερμες, η Κάτω Παναγία και τα Αλάτσατα. Εκ των 3000 οικίων της Κρήνης, όλίγιστα μένουσιν νυν άθικτοι, εκ των 500 της Κάτω Παναγίας αι ήμίσεις κατέπεσαν εις έρειπια, εκ δε των 2000 οικίων των Αλατσάτων, αι μόν κατέρρευσαν, αι δε διεσπάρησαν, όλίγα δε τινες, και περ φαίνονται περισώσεισαι, φέρουσιν ουχ ήττον έσωταρκώς σημεία της καταστροφής. Τα θύματα εισιν ένταυθα εύτυχώς όλίγιστα, οι δε κατά το μάλλον και ήττον βαρέως μεμολαπισμένοι αριθμούνται εις 400. Ο πληθυσμός άνερχόμενος εν συνόλω εις 40 χιλ. λαού, κατά το πλείστον άπόρων, ύφίσταται νυν πολλας στερήσεις και κακουχίας. Πολλοι των δυστυχών τούτων διατελούσιν άστεργοι,

άσκηνοι, πειναλέοι και γυμντεύοντες. Αναγράφοντες την αξιοδάκρυτον ταύτην κατάστασιν επικαλούμεθα την άρωγών χείρα των άπανταχού φιλανθρώπων υπερ των δυστυχών τούτων ανθρώπων, οτινες εν μιá στιγμή τα πάντα άπολέσαντες διατελούσιν ήδη έρμαικα άπογνώσεως. Είθε η φιλανθρωπία και η χριστιανική αγάπη να ελαφρύνη τας κακουχίας και ταλαιπωρίας των άδελφών ημών τούτων.

Η ΑΣΙΑ ΤΟΥ ΥΔΑΤΟΣ

Ουδέν είναι πλείότερον συνδεδεμένον προς την ύπαρξιν και εύημερίαν ημών όσον το ύδωρ και η γνώσις των ιδιοτήτων αυτού άποτελεί την τροφήν και εύξιν ημών' είναι ο καλλίτερος ημών φίλος, και ουχι σπανίως καθιστά ημάς ίκανούς να υπερσχωώμεν κραταιότερων έχθρών. Διάφοροι περίεργοι διηγήσεις ιδιαιτέρων τινών υδάτων αναφέρονται, τας όποιας, και τοι θεωρούνται μυθώδεις, άς εξετάσωμεν. Το ύδωρ της Στυγός, το όποιον ως λέγεται επέφερε τον θάνατον Αλεξάνδρου του Μεγάλου, υποτίθεται ότι περιείχε αέριον τι δηλητηριώδες. Πηγή του είδους τούτου αναφέρεται ως ανακαλυφθείσα εν Πρωσία, άλλ' εκλείσθη από πολλών έτών τη διαταγή της κυβερνήσεως. Ποταμός τις εν Ηπειρω αναφέρεται ότι σβύνει οίανδήποτε αναμμένη λαμπάδα και άνάπτει τοιαύτην έσβεσμένην. Υδατά τινα πινόμενα, προξενούσι παραφροσύνην, άλλα μέθην, και τινα θάνατον. Ο ποταμός Σέλαρος έλέγετο, ότι εν όλίγαις ώραις μετέτρεπε ρίζαν εις λίθον. Υπάρχει επίσης ποταμός εν Αραβία ού το ύδωρ πινόμενον παρα των προβάτων μετέτρεπε το έριον αυτών εις έρυθρούν, και ο Ιώσηπος μνημονεύει ποταμού εν Ιουδαία όστις βέει ταχύς κατά τας εξ ήμέρας της έβδομάδος και ήρμει και αναπαύεται την Κυριακήν.

Το βρόχινον ύδωρ είναι καθαρόν σχεδόν όσον και το άπεσταγμένον ύδωρ άλλ' οι πίνοντες αυτό κινδυνεύουσι να πάθωσιν άσβεστώσιν εν τοις έντοσθίοις αυτών διότι η βροχή η εν ταίς πόλεσι συναγομένη άποκτά μικράν ποσότητα άσβεστου εκ των στεγών και του άσβεστώματος των οικίων. Ο Ιπποκράτης έγίνωσκε τούτο, διότι ο πατήρ της φυσικής αναφέρει ότι το βρόχινον ύδωρ πρέπει πάντοτε να βράζεται και να διηλύζεται όταν συνάγεται εν ταίς μεγαλουπόλεσι. Λέγεται ότι αι πλίνθοι τραχύνοισι και το ελαφρότερον ύδωρ και διδουσιν αυτόν στυπτικήν ούσαν. Το ύδωρ έχει έπίρροην και επί της καλής ποιότητος του άρτου. Ο καλλίτερος και λευκότερος άρτος γίνεται εκ του καλλίτερου υδατος.

Το καθαρόν ύδωρ είναι πολυτιμώτατον εις λεύκανσιν του κρηου και εις κατασκευήν του λευκου χάρτου, διότι το ύδωρ τούτο έχει ανάγκην όλιγοτέρου κάλεως και σάπωνος προς καθαρισμόν και λεύκανσιν των βάρων, ο δε χάρτης ο εξ ελαφρού υδατος κατασκευαζόμενος είναι στερεώτερος. Η περίστασις αυτή

λέγεται ότι καθιστά τον γαλλικόν χάρτην ανώτερον του αγγλικού ή δλλανδικού.

Η αξία των μεταλλικών υδάτων και αι άγχαλι ιδιότητες του υδατος είναι κοινώς γνωσταί. Αλλ' εις ημάς αυτούς το ύδωρ είναι πολυτιμότερον. Οί πίνοντες ύδωρ είναι εν γένει μακροβιώτεροι, υπόκεινται ήττον εις παρακμήν των διασθητικων αυτών δυνάμεων, έχουσι καλλιτέρους οδόντας, και κανονικώτεραν όρεξιν οί ή πίνοντες πνευματώδη ποτά. Το βρυστόν τουτο είναι αναμφιδότως ού μόνον κατάλληλον προς κατάπαυσιν της δίψης και προς ανάπτυξιν αληθούς και υγιούς πέψως, αλλά και βοηθεί ως κάλλιστα μακρόν και άνετον βίον.

της γενικής συμπαθείας και ανησυχίας, ως καλώς ειπεν ο πρύτανης του εν Αβερδην πανεπιστημίου εν τώ λόγω αυτού πρό του θανάτου του Λόρδου Βηκονσφειλδ είναι ουχι διότι ήτο ισχυρός, διότι ειχεν άπολέση την πολιτικήν ισχύν του τότε, ουχι ότι ή γειτομεγάλου κόμματος, ουχι διότι εκοσμείτο διδλων των τιμών, ως ήδύνατο τό στέμμα να χορηγήση, αλλά διότι ο λαός της Αγγλίας προηκολούθησε και εθαύμασε την ακατάβλητον καρτερίαν ή θρασυρήτητα μεθ' όν, αρχάμενος εκ ταπεινής θέσεως, ύπερσπύδησε μυρία προσκόμματα (έκαστον των όποιων θα κατεσύντριβεν ένα κοινόν άνθρωπον) και έθεσεν αυτόν εις την πρωτίστην θέσιν μεταξύ των Αγγλων πολιτικών.

Ο ΛΟΡΔΟΣ ΒΗΚΟΝΣΦΕΙΛΔ.

Ο θάνατος του Λόρδου Βηκονσφειλδ συμβάς τη 7 Απριλίου άφηκε κενόν μεταξύ των έξόχων πολιτικών της Αγγλίας τό όποιον θεωρείται μέγα και παρ' αυτών των άντιπάλων αυτού. Ο κ. Γλάστιν έσπευσε να ζητήσει την άδειαν της Βουλής προς άνέγερσιν μνημείου εν τώ μοναστηριώ του Βεστμινστερ ή δε βασίλισσα της Αγγλίας ούκ έπαύσατο φροντίζουσα περί της πορείας της ασθενείας του μέχρι της τελευταίας στιγμής. Ηθέλησε μάλιστα, ως γράφουσιν αι άγγλικαι έφημερίδες, να επισκεσθή τον έξοχον πάσχοντα εις την οικίαν του, αλλά τό τοιούτον έκρίθη παρ' των ιατρών, ως άνάμενον, ως εκ του άπροσδοκητού της ύψιστης ταύτης τιμής, να επισπεύση την μοιραίαν κρίσιν της ασθενείας. Ο λόγος

ΜΕΛΙΣΣΟΤΡΟΦΙΑ ΕΝ ΑΜΕΡΙΚΗ. Βρισίμως πιστεύεται ότι δεν ύπήρχον μέλισσαι εν Αμερικη πρό της ανακαλύψεως αυτής παρ' των Ευρωπαίων. Οί Ινδοί συμφωνούσιν ότι τό μικρόν έντομόν τουτο ουδέποτε εύρηται μακράν των περιχώρων του πολιτισμού. Καθόσον ο πολιτισμός προέβαινε οί σκαπανείς αυτού τάχως έμαθον να εκτιμώσι τό μέλι φυλή δε κυνήγων άνεφάνη, έργον έχουσα την άνεύθεσιν των άγρίων μελισσών εις τάς φωλεάς αυτών έντός παλαιών κορυμών δένδρων, οτε διά του καινού έξωθούντες τάς μελισσάς, και κόπτοντες τό δένδρον διά πελέκως, έλάμβανον τάς κηρίθρας, τάς όποιάς άπέκομιζον μεθ' έαυτών έντός κάδων. Μόνον κατά

τά τελευταία έτη η καλλιέργεια των μελισσών έτέθη εις ένέργειαν τοσούτω δε τάχως τό σύστημα εξέταθη, ώστε κατέστη νυν σπουδαία βιομηχανία, πλέον ή 35,000,000 λιτρών μέλιτος έτησίως παραγομένου και πωλουμένου εν Αμερικη. Το εμπόριον τουτο κυρίως διεξάγεται υπό μεγάλων κεφαλαίων έχόντων πολλάκις 2500—5000 μελισσών. Έτι δε και πλείότερα, μιας εταιρίας έχούσης μέχρι 42,000. Πλήρης όργανισμός είναι αναγκάσιος προς γειρισμόν και περιποίησιν των μικρών έργασιών. Εν ταίς Ηνω. Πολιτείαις αι μέλισσαι δίδονται εις εκμίσθητάς ήσος μελισσώνες περιέχουσαι περί τάς 600 κυψέλας τίθενται επί της γης γεωργών, των μελισσώνων άπεχόντων άπ' άλλήλων τρις ή τέσσαρα μίλια. Οί γεωργοί λαμβάνουσιν είτε ώρισμένον χρηματικόν ποσόν, είτε

τινα πόλιν μετά των κτηνών του διήλθε Ξυλίην γέφυραν ήτις υποκύψασα εις τό βάρος του ελέφαντος, έθραύσθη και ο ελέφας κατέπεσε μόλις διασωθείς εκ βεβαίας άπωλείας. Μετά παρέλευσιν τριών έτών ο αυτός θηριοτρόφος διήρχετο την αυτήν πόλιν ήτις βεβλιωθείσα και κτισθείσα καθολοκληρίαν κατεσκεύασε και την γέφυραν εκείνην σιδηράν και όλως ήλλοιώθη ή θέσις εκείνη. Ο Έλέφας φθάς επί του μέρους ένθα συνέθη τό δυστύχημα έστη και δεν ήθελε να προχωρήση πάσα προσπάθειά απέθη μάταία και ο θηριοτρόφος ήναγκάσθη να τον φέρη δι' άλλης άδοϋ.

μέρος του μέλιτος ως ένοίκιον του τόπου. Ο ιδιοκτήτης των μελισσών έχει αριθμόν τινά έμπειρών έργασιών καθαρίζόντων τάς κυψέλας και πληρούντων τά κηώτια μέλιτος. Έτεροι ασχολούνται εις κατασκευήν κηώτιων. Κατά μέσον όρον 3 στρέμματα γης υπολογίζονται ως δυνάμενα να συντηρήσωσι 25 μελισσάκια, έκαστον δε μελισσιαν παρέχει 50 λίτρας μέλιτος. **ΜΝΗΜΗ ΕΝ ΤΟΙΣ ΕΛΕΦΑΝΤΙ** Αξιοσημείωτον παράδειγμα μνήμης ελέφαντος άναφέρεται τό εξής. Έλέφας μέγιστος άνήκεν εις άμερικανόν θηριοτρόφον ήμέραν τινα εισερχόμενος μικράν

Σκηνή χορού άγρίων. **ΦΥΣΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ** ΜΕΡΟΣ Α'.—ΦΥΤΑ ΚΕΦ. ΚΗ'. **Συμπέρασμα** Έν τώ βιβλίω τούτω είπομεν πολλά περί δένδρων και φυτών υποθέτομεν ότι θέλετε τά θεωρεί μετά πλεόντος εύχαριστήσεως νυν παρ' εσών πριν ή γνωρίσαστε τοσαύτα περί αυτών. Σχεδόν πάντες λέγουσι όταν θεωρώσι ώραίον φυτόν ή δένδρον, πόσον καλόν είναι! Αλλά σεις, τώρα θα λέγετε πλείοτερον τουτου θα λέγετε πόσον είναι θαυμάσιον! Σκεφθήτε περί του χυμού ανερχομένου εν τοίς σωλήσιν, περί των άδικήτως έργαζομένων στομιών εν ταίς ρίζαις

ἀπορροφώντων ἐκ τοῦ ἐδάφους, τὰς διαφόρους οὐσίας τὰς ἐκ τοῦ χυμοῦ κατασκευαζομένας, περὶ τῶν ὠραίων φύλλων τῶν ἐνεργούντων ὡς πνευμένων τοῦ φυτοῦ, καὶ περὶ τῶν καλύκων τῶν φύλλων ἐξ ὧν τὰ φύλλα γίνονται. Διότι δὲ μινώσκετέ τι ἐκ τούτων ὄλων, τὰ φυτὰ καὶ τὰ δένδρα φαίνονται ὠραιότερα νῦν ἢ πρότερον.

Πάντοτε θαυμάσατε τὴν κλαίουσαν ἰτέαν μετὰ τῶν μακρῶν αὐτῆς κλάδων κρεμαμένων σχεδὸν μέχρι τοῦ ἐδάφους. Ἀλλὰ τὴν θαυμάζετε νῦν πολὺ πλείοτερον διότι σκέπτεσθε πόσον εἶναι θαυμαστὸν ὅτι ὁ χυμὸς κυκλοφορεῖ ἄνω καὶ κάτω ἐντὸς τῶν μακρῶν κλάδων. Ἀκολουθήσατε αὐτὸν ὡς εἶπον ὑμῖν καὶ ἴδετε πόσον θαυμαστὴ εἶναι ἡ κυκλοφορία τοῦ χυμοῦ ἐντὸς τοῦ δένδρου τούτου. Μεταβαίνει ἀπὸ τῶν ριζῶν εἰς τὸν κορμὸν, καὶ κατέρχεται εἰς τοὺς κλάδους μέχρι αὐτῶν τῶν ἄκρων τῶν φύλλων. Ἐκεῖ πάλιν ἀνέρχεται δι' ἄλλων σωλήνων ἐντὸς τῶν κλάδων εἰς τὸν κορμὸν, ὅπως πάλιν κατέβη εἰς τὰς ρίζας. Ὅταν ταῦτα σκεφθῆτε, οἱ ὠραῖοι κλάδοι, καθὼς αἰωροῦνται ἐν τῷ ἀέρι, δὲν φαίνονται ὑπὲρ ποτε ἄλλοτε ὠραῖοι;

Πάντοτε ἐτάρπητε εἰς τὴν θέαν τῶν ποικιλοχρόων ἀνθῶν, ἀλλὰ νῦν τὰ ἀγαπᾶτε ὑπὲρ ποτε ἄλλοτε πλείοτερον, διότι γινώσκετέ τι περὶ τούτων ἐκ τίνος τὸ χρῶμα καὶ ἡ εὐωδία αὐτῶν γίνεται, καὶ πολλὰ ἄλλα ἐνδιαφέροντα πράγματα περὶ αὐτῶν. Καὶ αὐτοὶ οἱ καρποὶ νομίζω θέλουσι φέρεσθαι εἰς ὑμᾶς καλλίτεροι δι' ὅσα περὶ αὐτῶν ἐμάθητε ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.

Τὰ φύλλα εἶναι τόσω κοινὰ πράγματα ὥστε πολλοὶ ἄνθρωποι δὲν γνωρίζουσι πόσον ταῦτα εἶναι ὠραῖα. Ἐξ ὧν σὰς εἶπον περὶ αὐτῶν, νομίζω ὅτι πάντοτε θὰ εἰσθε ἕτοιμοι νὰ τὰ ἐρευνήσητε, καὶ νὰ ἴδητε ὅποια ποικιλία καλλονῆς εἶναι ἐν τοῖς φύλλοις τῶν διαφόρων δένδρων καὶ φυτῶν. Καὶ ὅταν σκεφθῆτε τί γίνεται ἐν τοῖς φύλλοις, καὶ πῶς ὁ χυμὸς ἔρχεται ἀδιακόπως εἰς αὐτὰ ὅπως ἀερισθῆ τὰ θαυμάζετε πλείοτερον ἢ ὅσον ἐκεῖνοι οἵτινες σκέπτονται περὶ αὐτῶν ἀπλῶς ὡς ὠραίων πρασίμων πραγμάτων.

Σκεφθῆτε πῶς γίνεται τὸ φύλλον· οὐδεὶς δύναται νὰ κατασκευάσῃ φύλλα εἰμὴ μόνος ὁ Θεός. Ἀλλ' ὑποθέσατε ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἠδύνατο νὰ κάμῃ φύλλα καὶ νὰ τὰ θέσῃ ἐπὶ ἐνὸς δένδρου. Θὰ κατηνάλισκεν ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον νὰ καλύψῃ δένδρον, οἰουδήποτε μεγέθους διὰ φύλλων. Ἀλλ' ὁ Θεός, ὡς εἶπομεν, ποιεῖ τὰ φύλλα ἐκ τοῦ χυμοῦ ἐπὶ πάντων τῶν φυτῶν καὶ δένδρων. Οὗτος ἀπρστέλλει εἰς αὐτὰ τὰ θερμὰ πνεύματα τῆς ἀνοίξεως, καὶ ἐνεργεῖ τὴν κυκλοφορίαν τοῦ χυμοῦ ἐντὸς τῶν σωλήνων, εἶτα δὲ οἱ κάλυκες φύονται, καὶ ἐκ τούτων τὰ φύλλα γίνονται. Ὅποιον πολυάσχολον ἐργαστήριον, ὡς δυνάμεθα νὰ εἶπομεν, εἶναι πᾶν φυτὸν καὶ δένδρον κατὰ τὴν ἀνοίξιν ὅταν πάντα τὰ φύλλα γίνονται!

Εἶπομεν περὶ τῆς θαυμασίας μεταβολῆς τὴν ὁποῖαν βλέπομεν ἐν τοῖς φυτοῖς καὶ δένδροις κατ' ἐ-

τος. Ὅποια πληθὺς φύλλων καὶ ἀνθῶν πίπτουσι ἐπὶ τῆς γῆς κατ' ἔτος καὶ σήπονται! Ὅποια φθορὰ, ὡς φαίνεται, ὠραίων πραγμάτων! Ἀλλὰ φθείρονται πράγματα; Οὐχί. Ὁ Θεός, ὡς σὰς εἶπον, δύναται πάλιν νὰ ποιῆσῃ ἐκ τῶν σσηπύτων τούτων φύλλων καὶ ἀνθῶν ἕτερα φύλλα καὶ ἀνθὴ ἀκριβῶς ὠραῖα τὸσον ὅσον ἦσαν ποτέ.

Πόσον τοῦτο εἶναι θαυμαστὸν! θεωρήσατε τὸ θέρος, καὶ ἴδετε τὰ δένδρα, τοὺς θάμνους καὶ τὰ φυτὰ, τὰ ποικιλόχροα ἄνθη μεμιγμένα μετὰ πρασίμων φύλλων. Ὅποιος κόσμος ποικίλης ὠραιότητος ὡς βλέπετε! Δὲν δύνασθε νὰ πιστεύητε διὰ ταῦτα ταχέως θ' ἀπολειθῶσιν. Ἀλλ' ἀναμείνατε ἄλλῃ καὶ δὲν θὰ ὑπάρχωσι φύλλα καὶ ἄνθη. Πάντα εἰσὶ γυμνά καὶ ξηρά. Τὰ φύλλα καὶ τ' ἄνθη ἔπεσαν ἐν ὄλῃ αὐτῶν τῇ καλλονῇ, καὶ ἡ γῆ καλύπτει αὐτὰ ὡς διὰ σινδῶνης.

Πιθανὸν πᾶσα αὕτη ἡ καλλονὴ τὴν ὁποῖαν εἶδομεν οὕτω τεθαμμένην δύναται πάλιν ν' ἀναζήσῃ; Τὸ πράσινον χόρτον θέλει ἄραγε ἀναφυῆ. Τὰ γυμνά ταῦτα δένδρα καὶ οἱ θάμνοι θέλουσι πάλιν κλυθῆ διὰ φύλλων καὶ ἀνθῶν, καὶ θέλουσι τὰ ἄνθη πάλιν ἀναβλαστῆσαι. Βεβαίως. Εἶδομεν τὸν Θεὸν ποιοῦντα ταῦτα πάντα κατ' ἔτος, ὁμοῦ μετὰ τὸν ἥλιον, τὴν βροχὴν καὶ τὴν δρόσον τῆς ἀνοίξεως, καὶ θέλει τὸ πράξει πάλιν, διότι εἶπεν ὅτι ἡ σπορὰ καὶ ὁ θερισμὸς δὲν θέλουσι πάυσει.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΕΡΙ ΙΑΠΩΝΙΑΣ

Μεταξά—Βάμβακ—Τεχνίται—Επισημοί

Ἡ ἔκτασις γῆς εἰς καλλιέργειαν τῶν μωρεῶν οὐδὲν φαίνεται ἐν στατιστικῇ πίναξιν τῆς Ἰαπωνίας. Τὸ 1875 ἡ ὅλη ἀξία τοῦ προϊόντος τῆς μεταξῆς ἀνήλθεν εἰς 31,250,000 δολλάρια· ἡ δὲ ἐξαγωγή τῆς μεταξῆς καὶ μεταξοπόρου τὸ ἔτος 1878 ἀνήλθεν εἰς τὴν ἀξίαν 11,640,976 δολλαρίων. Τὸ ἐμπόριον τοῦτο σταθερῶς αὐξάνει καὶ παρέχει ἐνασχόλησιν εἰς τὴν ἐργατικὴν τάξιν, καθόσον δὲ καλλίτεροι μέθοδοι πρὸς παρασκευὴν τῆς μεταξῆς εἰσάγονται καὶ καλλιτέρας ποιότητος εἶδος παράγεται, ἔτι μᾶλλον ἐξησκηνένδι ἐργάται ζητηθῶσονται καὶ ἀνώτεροι μισθοὶ θέλουσιν δοθῆ. Μωρεῶν φυτείας ἔρηνται ἐν 50 ἐκ τῶν 60 ἐπαρχῶν τῆς Ἰαπωνίας. Τὸ ἐδαφὸς οὐδαμοῦ εἶναι ἀφιερωμένον ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ δένδρον τοῦτο· πανταχοῦ μεταξὺ τῶν σειρῶν τῶν δένδρων, ἕτερα σπαρτὰ, τὸ τε θέρος καὶ τὸν χειμῶνα φύονται. Ἡ ἐργασία τῆς παραγωγῆς τῆς μεταξῆς διεξάγεται ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐνθα ἡ οἰκογένεια. Τὰ φύλλα τῆς μωρέας εἴτε συνάγονται ὑπὸ γυναικῶν ἢ παίδων καὶ φέρονται εἰς τὴν οἰκίαν, ἢ οἱ νεαροὶ κλάδοι ἀποκόπτονται μετὰ τῶν ἐπ' αὐτῶν φύλλων καὶ λαμβάνονται εἰς τὸν οἶκον, ἐνθα τὰ φύλλα ἀπο-

κόπτονται, πλύνονται, καὶ δίδονται εἰς τροφήν τῶν σκωλήκων ὀλίγη ἐπιτηδεύτης χρειάζεται. Ὅταν τὰ κουκούλια εἰσὶν ἕτοιμα πρὸς ἀπέκθυσιν ἀπὸ τῆς μετᾶξης, ἡ ἐργασία αὕτη ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη εἰς αὐτὴν ἀναφερομένη γίνεται παρὰ γυναικῶν καὶ κορασιῶν. Πρὸς κατάρτισιν ὁμαλῆς κλωστῆς χρειάζεται ἐμπειρία, φροντίς καὶ ἐπιτηδεύτης, ἡ ἐργασία δὲ αὕτη συνεπιφέρει ἀνάλογον μισθόν. Ἡ κλώσις, τὸ κένημα, ἡ βαφή καὶ ἡ ὑφανσις εἰσὶ δυσκολώτερα καὶ ἀπαιτοῦσιν ἐξησκηνένους ἐργάτας. Ὑπάρχουσι τινα καταστήματα τὰ ὁποῖα ἀγοράζουσι τὰ κουκούλια, ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῶν τὴν μετᾶξιν καὶ ὑφαίνουσιν αὐτὴν ἄλλα τὰ ἐννέα δέκατα τῆς μετᾶξης, ἀκατεργάστου καὶ κατεργασμένης τῆς χώρας, γίνονται ἐν τῇ οἰκογενείᾳ. Ὁ μηχανισμὸς τοῦ χειρισμοῦ τῆς μετᾶξης εἶναι ἀπλούστατος οὐδὲν γινόμενης χρήσεως τῶν μηχανῶν τοῦ Ἀρκράϊτ ἢ τῶν νεωτέρων ἐφευρετῶν. Ἐκ τοῦ ἀτελοῦς τούτου μηχανισμοῦ ὁμοῦ γίνονται ὠραῖα ὑφάσματα.

Καὶ ἐν Ἑλλάδι ἠδύνατο νὰ καλλιεργηθῆ εὐρύτερον ἡ μετᾶξιν παρ' ὅσον νῦν γίνεται. Ἡ Ἰαπωνία εἰσπράττει κατ' ἔτος, ὡς ἀνωτέρω εἶπομεν, 160,000,000 φράγκων· τὸ κλίμα τῆς Ἑλλάδος εἶναι προσφορύτερον πρὸς τοιαύτην παραγωγὴν ἄλλ' ἡ βιομηχανία δυστυχῶς ἐν Ἑλλάδι πάσχει ἐκ δύο δεινῶν ἂφ' ἐνῶς μὲν τῆς ἀβελητηρίας τῶν κυβερνήσεων οὐδὲν σκεπτικῶς πρὸς ἀνάπτυξιν τῶν μέσων τῆς συγκοινωνίας καὶ ἐκ τῆς ἀποστροφῆς τῶν κατοικῶν πρὸς πᾶσαν ἐνασχόλησιν μὴ φέρουσαν τὸν χαρακτήρα τῆς ἐπιστημονικῆς σφραγίδος. Ἡ κοινωνία ἡμῶν δυστυχῶς διαιρεῖται εἰς δύο τμήματα· τὸ πρῶτον τῶν μετερχομένων τέχνας βαναύσους καὶ τὸ δεύτερον τῶν μετερχομένων ἐπαγγέλματα τὰ ὁποῖα δέον ν' ἀποζῶσιν ἐκ τῶν μόχθων τῶν ἄλλων ἢ τᾶς ἡ μετερχομένη ἢ ἀσχολουμένη εἰς ἀνωτέραν βιομηχανίαν οὐδὲν ἢ ἐλάχιστον ὑφίσταται. Τελευταῖον γίνεται προσπάθειά τις πρὸς τοῦτο ἀλλὰ καὶ αὕτη ἀτελῶς διεξάγεται καὶ μαραίνεται ἅμα γεννωμένη. Ἡ Ἑλλὰς ἠδύνατο νὰ ἐξάγῃ καὶ μετᾶξιν ὡς ἐξάγει σταφίδας καὶ ἔλαιον. Ἐκ τῆς μετᾶξης ἡ Ἰαπωνία εἰσάγει εἰς τὸν τόπον κατ' ἔτος χρῆμα ἀνερχόμενον εἰς τὸ οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ποσὸν τῶν 60,000,000 φράγκων.

Κατ' ἀσφαλεῖς πληροφορίας κατασκευάσθησαν ἐν Ἰαπωνίᾳ ὑφάσματα βαμβάκινα ἀξίας 55,000,000 φράγκων τὸ 1875.

Οἱ τεχνίται ἐν Ἰαπωνίᾳ, ὡς οἱ γεωργοί, πάντοτε κατεῖχον σεβαστὴν θέσιν· εἶχον ἕνα βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ ἐμπόρου καὶ τραπεζίτου. Ἐπι χίλια ἔτη μεγίστη μηχανικὴ τέχνη ὑπῆρχε ἐν τῷ τόπῳ. Τὰ Ἰαπωνικὰ εἶδη καὶ ἐργατεία ἐκ χάλυδος ἦσαν ἐκ τῶν ἀρίστων. Τινὰ τῶν ἀρχαίων ξιφῶν εἶναι ἀξία νὰ ταχθῶσιν μετὰ τῶν ξιφῶν τοῦ Τολέδου καὶ τῆς Δαμασκού. Τὰ ἐκ χάρτου σκεῦα αὐτῶν οὐδαμοῦ δύνανται νὰ εὐρεθῶσιν ὅμοια καὶ ἐποιοῦν ἀντικείμενα ἐκ πορσελάνης πολὺ πρὶν ἢ αὕτη εἰσαχθῆ εἰς Εὐρώπην. Τὰ μετα-

ξωτὰ, κεντήματα καὶ οἱ τάπητες ἦσαν ἐξαιρετικῶς ἀρίστα ἐν καιρῷ καθ' ὃν τινὲς τῶν δυτικῶν λαῶν ἐφόρουσαν τὰ μάλλον χονδροειδῆ ὑφάσματα. Τὰ ἀρχαῖα ταῦτα αὐτῶν σκεῦα ἐξ ὀρειχάλκου παραβάλλονται πρὸς τὰ λεπτότερα τοιαῦτα ἐν Εὐρώπῃ. Τὰ ζωγραφήματα αὐτῶν ἐπὶ μετᾶξης καὶ χάρτου, καὶ πορσελάνης διεγείρουσι τὸν μέγιστον θαυμασμόν. Αἱ ἐπι ἐλεφαντίνου ὁστοῦ καὶ ξύλου γλυφαὶ εἰσὶ θαύματα ἐπιτηδεύτητος, πρωτοτυπίας καὶ ὑπομονητικῆς ἐργασίας.

Οὐδεμία ὑπάρχει σχεδὸν οἰκία ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐν ἣ νὰ μὴ ἐξασκεῖται μηχανικὸν τι ἔργον· ἐτι καὶ ἐν ταῖς οἰκογενείαις τῶν ἀνωτέρων τάξεων, τὰ μετᾶξιν, βαμβακερὰ καὶ ἄλλα ὑφάσματα γίνονται παρὰ τῶν ὑπηρετῶν καὶ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας. Ἐν ἐκάστῃ οἰκίᾳ γεωργοῦ ὑπάρχει ὑφαντήριον, πολλοὶ δὲ τῶν μικροεμπόρων κατασκευάζουσιν οἱ ἴδιοι τὰ εἶδη τοῦ ἐμπορίου τῶν.

Ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην εἰσὶ πλείονες τεχνίται ἢ ὅσοι φαίνονται ἐν τῇ ἀπογραφῇ τοῦ 1875, ἀνερχόμενοι ὡς ἄλλοτε εἶπομεν εἰς 700—800,000. Νομίζομεν δὲ ὅτι ὑπάρχουσι διπλάσιοι τοῦ ἀριθμοῦ τούτου ἀφιερούντες τὸν πλείοτερον χρόνον αὐτῶν εἰς τὴν χειροτεχνίαν, καὶ 5—6,000,000 ἐργαζόμενοι εἰς μηχανικὰ ἔργα.

Πολλὰ τῶν εἰδῶν τῶν ὁποῖων γίνεται χρῆσις εἰς οἰκιακὴν κατανάλωσιν δὲν ἀπαιτοῦσιν ἰδιαιτέραν ἐμπειρίαν εἰς τὴν παραγωγὴν αὐτῶν, καὶ ἐπομένως οἱ μισθοὶ εἶναι μικροί. Ὅ,τι εἶπομεν περὶ τῆς γεωργίας τὸ αὐτὸ λέγομεν καὶ περὶ τῆς βιομηχανίας· ἡ χρῆσις τῶν μηχανῶν εἶναι ἐλάχιστη. Εἶναι πρὸ πάντων ἐργασίαι τῶν χειρῶν· μόλις δύο προνομιστικὰ καταστήματα διὰ μηχανῆς ὑπάρχουσιν ἐν πάσῃ τῇ Ἰαπωνίᾳ.

Ἡ πορσελάνη καὶ τὰ πηλίνα σκεῦα κατεργάζονται ἐν πάσῃ ἐπαρχίᾳ. Ἡ τελευταία ἀπογραφή τοῦ 1875 δεικνύει ὅτι ἡ ἀξία τῶν ἐκ πορσελάνης εἰδῶν ἀνήλθεν εἰς 15,000,000 φρ. Ὁ πηλὸς χειρίζεται ὡς καὶ κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους. Τὸν αὐτὸν τροχὸν μεταχειρίζονται πρὸς σπορὴν οἶον μεταχειρίζοντο καὶ οἱ ἀρχαῖοι Αἰγύπτιοι ὡς φαίνεται ἐν τοῖς ἐπὶ τῶν ναῶν αὐτῶν ζωγραφήμασιν· πᾶσαι αἱ διακοσμῆσεις γίνονται διὰ τῆς χειρὸς. Ἀξιοσημειωτὸς ἐγένετο βελτίωσις κατὰ τὰ τελευταία ἔτη εἰς σχέδια καὶ διακοσμῆσεις παντὸς εἶδους ἀντικειμένων. Τὰ ὠραιότερα τῶν πηλίνων ἀγγείων προέρχονται ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Ἰάπωνος ἐργάτου, ἡ ἀγάπη τῆς ὠραίας ἀγγειοπλαστικῆς ὑπῆρξεν ἐθνικὸν πάθος ἐπὶ χίλια ἔτη, καὶ ἡ ἐπιτηδεύει ἐργασία εἰς τὸν κλάδον τοῦτον ἐπιτυγχάνει ἀνωτέρους μισθοὺς.

Μέγα μέρος τῆς ἀξιοσημειωτέρας ἐργασίας γίνεται ὑπὸ μαθητευομένων καὶ κοινῶν ἐργατῶν εἰς ὁμοῦ στροφεὺς τοῦ τροχοῦ ἀπολαμβάνει 3 ζῶς 4 δραχμὰς τὴν ἡμέραν οἱ δὲ καλλίτεροι ἐκ τῶν ζωγράφων 5 ζῶς 6 δραχμὰς.

